

№ 2 (656)
Лютий 2007 р.

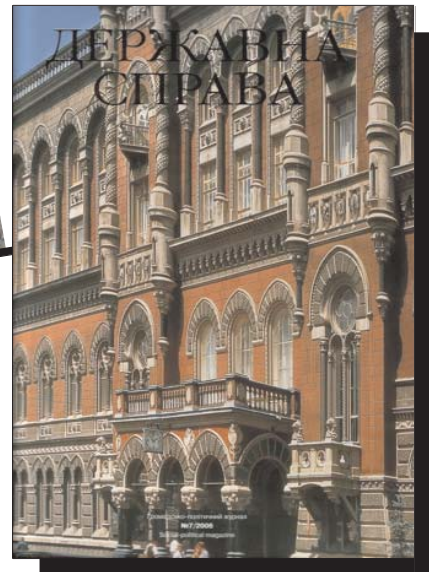
Щомісячник Вінницького національного
технічного університету

Найсвіжіші університетські новини на сайті
<http://www.impuls.vstu.vinnica.ua/>

СВЯТО МІЖНАРОДНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ СПІВДРУЖНОСТІ

**Три десятиліття наш ВНЗ готує фахівців
для 70 країн світу (стор. 9—10)**

У № 7 за 2006 рік громадсько-політичного журналу «Державна справа» видруковано розгорнутий інформаційний матеріал про наш Вінницький національний технічний університет, історію його створення, самобутність і перспективи розвитку.

«Державна справа» — це престижне видання, що має за мету творити інформаційний портрет нашої країни, привабливий для потенційних інвесторів імідж України як держави з потужним інтелектуальним та економічним потенціалом. Оригінальність цього поважного часопису у тому, що журнал розрахований на столичну та регіональну еліту, а також на широку аудиторію тих, хто підтримує рух України до кола демократичних, правових та заможних держав. На сторінках видання представлена ділова, наукова і політична еліта держави, яка репрезентує незалежну Україну

Національна освіта

Така вже, мабуть, життєва планета у вінницьких політехніків — скрізь і завжди прагнути бути першими. Тут ще навіть не дочекалися полудня віку (восени 2005-го відзначили 45-річчя від дня заснування Вінницького національного технічного університету), а вже мають стільки здобутків, що вистачило б на добрий десяток профільних вищих навчальних закладів. Скажімо, наша держава торік приєдналася до відомої Болонської угоди. Мета абсолютно конкретна — запровадити досвід західних університетів, котрий має низку численних переваг. А ВНТУ ще з 1991-го працює за канадо-американською системою вищої освіти. Тож,

І СЬОМИЙ СТАВ ДРУГИМ: ВІЗИТІВКА УНІВЕРСИТЕТУ, АБО НА ЗАМІТКУ АБИТУРІЄНТУ

ВНТУ має четвертий рівень акредитації. Народився 1960 року як загальнотехнічний факультет Київського технологічного інституту харчової промисловості. Через рік став підрозділом Київської політехніки. У 1974 році на базі тутешньої філії КПІ створено Вінницький політехнічний інститут — сьомий в Україні у зазначеній групі вузів. Ще за 20 літ ВНЗ реорганізовано у Вінницький державний технічний університет. А 2003-го йому надано статус національного. Тут готують фахівців для майже 70 країн Європи, Азії. Африки, Південної Америки. Функціонує сім навчально-наукових інститутів: електроенергетики, екології та електромеханіки; автоматики, електроніки та комп'ютерних систем управління; будівництва, теплоенергетики та газопостачання; менеджменту; інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії; радіотехніки, зв'язку приладобудування; машинобудування та транспорту.

МИСТЕЦТВО БУТИ ЛІДЕРОМ

виходить, місцеві науковці випередили час і давно вже сформуvalи концепцію та стратегію розвитку в контексті Болонської декларації. Три роки тому ВНТУ прийняли до Всесвітньої асоціації університетів. Такої високої честі удостоєні лише 5 вітчизняних ВНЗ. Крім того, ВНТУ є єдиним представником України в IFIA — Всесвітній асоціації винахідницьких організацій. Ось такий імідж і реноме має Вінницька політехніка.

В інтегральному рейтингу МОН України за 2005 рік у групі політехнічних ВНЗ ВНТУ посів почесне друге місце.

ВРОЖАЙНІ РОКИ НА ЗДОБУТКИ

У ВНТУ, починаючи з 1991 року, впроваджено п'ять нових педагогічних технологій: прийому до університету; інтеграції навчання з виробництвом; організації навчального процесу за модульно-рейтинговою системою; підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації; гуманізації та гуманітаризації технічної освіти. Кожний завтрашній дипломований інженер тут здобуває ще й робітничу спеціальність. Для нинішнього вітчизняного ринку праці — напроцуд важливий чинник. А ще тут згуртувалася монолітна родина талановитих викладачів-організаторів і здібних, обдарованих студентів.

І упродовж останніх років ВНТУ розвиває 12 наукових шкіл у напрямках: моделювання й оптимізації складних систем в електроенергетиці, екології та економіці; приладобудування та мікроелектроніки; машинобудування; створення нових будівельних матеріалів та технологій; теплоенергетики та інших.

Довідка «ДС»

Борис Мокін, ректор ВНТУ з 1989 року. Народився в січні 1943 року на Черкащині. 1966-го закінчив Криворізький гірничорудний інститут за спеціальністю «електропривод і автоматизація промислових установок». З 1971-го — асистент Вінницького політехнічного інституту (ВПІ). У 1973-му — доцент ВПІ. З 1979-го — завідувач кафедри електричних систем ВПІ. У 1985-му — проректор з навчальної роботи. З 1987-го директор навчально-методичного кабінету з вищої освіти Міністерства вищої освіти УРСР. Борис Іванович Мокін є академіком Академії педагогічних наук України (1992), доктором технічних наук (1985), професором (1987), заслуженим діячем науки і техніки України (1995), заслуженим винахідником СРСР (1988).

Академік Б. І. Мокін визнаний одним із кращих освітян України, в 1999 та в 2005 роках удостоєний відзнаки «Засвіти вогонь», в 2000 році нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня, а в 2006-му — медаллю К. Ушинського. З 2002 року Б.І. Мокін — член Президії АПНУ.

В період з 1990-го по 1994 рік Б.І. Мокін був народним депутатом України. Працював одночасно в університеті та у Верховній Раді України, виконуючи обов'язки голови підкомісії з вищої освіти комісії з питань освіти та науки.

Б.І. Мокін — відомий вчений у галузі моделювання складних систем. З травня минулого року він є членом Національного комітету України з автоматичного керування. Як науковий керівник, підготував 4 докторів та 17 кандидатів наук. Є автором понад 300 наукових робіт, у тому числі 10 монографій та 5 навчальних посібників. Отримав понад 50 патентів та авторських свідоцтв на винаходи.

Підготовка науково-педагогічних кадрів здійснюється в аспірантурі й докторантурі із 20 спеціальностей. Функціонують п'ять спеціалізованих учених рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій. Для публікації результатів наукових досліджень університет видає п'ять наукових журналів. 12 корпусів закладу мають сучасну матеріально-технічну навчальну базу: бібліотеку з фондом у понад 800 тисяч примірників літератури, понад 1000 комп'ютерів, добре оснащені лабораторії, потужний інформаційно-поліграфічний центр, стадіон з рекортаним покриттям бігових доріжок, підземний легкоатлетичний манеж, 13 відкритих спортмайданчиків, 7 гуртожитків, кожна з кімнат яких телефонізована та підключена до мережі Інтернет, санаторій-профілакторій, їдальню, спортивно-оздоровчий табір.

ПОДІЛЬСЬКА «ТРЕТЯКІВКА»

Дивовижна річ: вічний конфлікт між фізиками й ліриками у Вінницькому національному технічному університеті дійшов моделі та набрав обрисів ідеального компромісу. Просто дух перехоплює від того, що мені розповідала проректор, завідувачка кафедри культурології, заслужений працівник народної освіти України Тамара Буяльська. Тож саме з її ініціативи у вузі організували Центр культурології та виховання студентів — справжнє духовне вогнище, аналогів якому в державі мені принаймні бачити не доводилося. Ця симпатична, енергійна, тендітна жінка вперше ввела в навчальний процес заняття «Практична культурологія», на яких у форматі кіноконцертної зали студенти 1—4 курсів пізнають класичне мистецтво (музика, театр, кіно, поезія, хореографія, тощо). В університеті функціонують зали унікальної галереї, де демонструються полотна визначних, талановитих майстрів пензля. Милують око роботи подільських митців, насичені неймовірною енергетикою світла, щирих почуттів. А яку гаму кольорів випромінюють полотна геніального пейзажного лірика, українського Левітана Федора Коновалюка! Це людина — легенда, непересічна постать в українській культурі, чия творчість є неосяжним і багатограним Всесвітом.

А хіба може залишитись байдужим відвідувач зали народної ікони? Там емоції ллються з душі, мов рясний дощ на спраглу землю. На думку Тамари Болеславівни, унікальність подільського іконопису полягає в тому, що зображені святі всміхаються. В університетському музеї сучасного подільського мистецтва представлено цілий пласт декоративно-ужиткового надбання різноманітними авторськими стилями: батик, різьблення по дереву, кераміка, художнє скло, gobelen, вишивка, витинанки, шкіра, каміння, тополиний пух, флористика. А ще є зал фантастичного авангарду й вишуканого графічного шарму.

Суть нової технології гуманізації технічної освіти у ВНТУ полягає в тому, що вся виховна робота та гуманітарна політика в університеті зорієнтована на створення умов для всебічного розвитку й збагачення духовних потреб студентської молоді, підтримку її творчої активності й прагнення до самовдосконалення, залучення молоді до багатств національної й світової культури.

У чому ще новаторство, яким вирізняється кафедра культурології? Як на мене, в оригінальному тлумаченні тематичного матеріалу. Навіть стисле знайомство з біографіями провідних науковців, інженерів відбувається не за трафаретними схемами, а крізь гуманітарну площину. Зрештою, завтрашні випускники починають усвідомлювати нетлінні істини й цінності людського буття.

Вони, як на мене, філософські оцінюють свою Батьківщину, землю, суспільство загалом. Дивляться на світ очима нашого класика Ліни Костенко: «На світі можна жить без еталонів. По-різному дивитися на світ: — широкими очима, — з-під долоні, — крізь пальці, — у кватирку, — з-за воріт. Від того світ не зміниться нітрохи. А все залежить від людських зіниць. В широких — відіб'ється вся епоха. У звужених — збіговисько дрібниць». Краще, мабуть, і не скажеш...

**Підготував Григорій ПРИЛУЦЬКИЙ,
заступник головного редактора журналу
«Державна справа»**

Високий рівень науковості та професійності був заданий першою доповіддю пленарного засідання — професором І. З. ЦЕХМІСТРО (Харків)

Професори В. С. ПАТІКОВ, С. В. ЧЕРКАСОВ, проректор ВНТУ Т. Б. БУЯЛЬСЬКА

ВИПАДКОВІСТЬ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

2 лютого у нашому університеті відбулася Всеукраїнська науково-теоретична конференція «Випадковість у сучасному світі: діалог науки, релігій, культур». Безпосередніми організаторами конференції виступили кафедра філософії ВНТУ та Українське синергетичне товариство.

На конференцію було подано близько 100 доповідей науковцями з 17 міст України, тези яких ще до початку конференції були розміщені на сайті кафедри філософії нашого університету: <http://energo.vstu.vinnica.ua/philosophy/> для публічного ознайомлення.

Під час роботи конференції увага науковців була зосереджена на двох головних напрямках. Один з них — Онтологія і епістемологія випадковості, в рамках якого було розглянуто наступні проблеми та питання:

- онтологія випадковості: макро- і мікросвіт;
- різноманіття імовірнісних процесів: проблема парадигми;
- випадковість як властивість складних об'єктів, що еволюціонують;
- способи наукової репрезентації випадковості та імовірнісний стиль мислення;
- випадковість і межі передбачуваності;
- стохастичність як складна випадковість;
- свобода – необхідність – випадковість;
- Розум науковий і Розум релігійний: істина в першій інстанції.

Інший напрямок — Випадковість у соціокультурному контексті, де увага була зосереджена на таких аспектах:

- свобода, чудо, випадковість у гуманітаристиці;
- пробабілізм, фаталізм, есхатологія;
- статус випадковості в економіці і політиці;
- випадковість у науковій творчості і винахідницькій діяльності;
- наукове відкриття і випадковість;
- випадковість і невизначеність.

Сьогоднішній стан наукових досліджень, особливо це стосується фізики, свідчить, що дуже багато чого в цьому світі неможливо пояснити, знаходячись на традиційних наукових позиціях. Початок ХХ ст. був відзначений суттєвими змінами в розумінні того як влаштований всесвіт, класична

механіка почала втрачати свою панівну роль у природознавстві. У природознавстві Нового часу панував детермінізм і відмова від нього означала для представника новоєвропейської науки вихід за межі самої науки, а значить і відмову від претензій на істинність пізнання. Сьогоднішнє природознавство включило в свій базис ідею нестабільності, випадковості, яка потіснила класичний детермінізм. Такий поворот справ дає змогу людську діяльність ввести в поле зору природознавства. Разом з ідеєю випадковості неминуче доводиться прийняти те, що ми далеко не завжди можемо однозначно передбачати, що станеться в майбутньому. Невизначеність такого роду зобов'язує нас відмовитись від тієї установки стосовно природи, що з'явилась і міцно засіла в свідомості представника європейської культури в епоху Нового часу.

Випадковість, якщо її сприймати як суттєву характеристику природи, призводить до того, що людина повинна дуже обережно здійснювати будь-які зміни в оточуючому середовищі. Наявність різноманітних екологічних рухів свідчить про те, що ідея випадковості не просто наявна в суспільній свідомості, але вона постає як дійова структура.

Звичайно, випадковість просто так не могла б увійти до ідейного комплексу сучасної науки, коли б це не підтверджувалося конкретними відкриттями в природознавстві. Серед відкриттів такого роду відкриття нерівноважних структур, відкриття у сфері елементарних частинок, що демонструють фундаментальну нестабільність матерії, відкриття в космології, які засвідчують, що Всесвіт має історію. Всі ці відкриття мають одну спільну важливу особливість — час тут виступає внутрішньою регулятивною складовою, на відміну від уявлень новоєвропейської науки. Такий стан справ веде до переосмислення місця випадковості, її сутності як в середовищі представників природознавства, технічних наук так і філософів, саме таке поєднання може принести найбільш вагомий результат в адекватному описові світу.

ТРИ ГРАНТИ ПРЕЗИДЕНТА

Рівень

Гранти Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених призначено трьом науковцям нашого університету.

Відповідно до Указів Президента України 30 січня призначено гранти Президента України таким молодим ученим нашого університету:

КОЖЕМ'ЯЦІ Андрію Вікторовичу — 1977 року народження, кандидату технічних наук, науковому співробітнику Вінницького національного технічного університету для проведення наукового дослідження «Образний оптико-електронний комп'ютер око-процесорного типу на систолічних структурах»;

РОЗВОДЮКУ Михайлу Петровичу — 1977 року народження, кандидату технічних наук, доценту ВНТУ для проведення наукового дослідження «Зниження електроспоживання трамваями на маршрутах та підвищення надійності їх роботи»;

ЯРОВОМУ Андрію Вікторовичу — 1979 року народження, кандидату технічних наук, старшому викладачеві ВНТУ для проведення наукового дослідження «Інтелектуальна система для ідентифікації плямових зображень лазерних пучків».

Як повідомляє прес-служба глави української держави, гранти були призначені молодим ученим, що проводять перспективні наукові дослідження. Середній розмір грантів молодим талантам України склав 30—60 тис. гривень.

Професори **В. Л. ЛЕВЧЕНКО** (Одеса) і **В. С. РАТНІКОВ** зі своїми аспірантами в Національному музеї «Садиба Пирогова» біля сосни, посаженої великим ученим

Учасники конференції в музеї Петра Чайковського в Браїлові

Високий рівень науковості та професійності був заданий першою доповіддю пленарного засідання — професором **Цехмістро І. З.** (Харків) «Природа імовірності: фізично-причинна й структурно-логічна». Проблеми, що в ній були висвітлені, викликали жвавий інтерес та бурхливу наукову дискусію, в якій найактивнішу участь взяв професор **Черкасов С. В.** (Вінниця).

В доповіді професора **Ратнікова В. С.** (Вінниця) було розглянуто статус випадковості в концепції детермінізму та його сучасних трансформаціях. При цьому він відзначив пов'язаність змісту цієї конференції з нашою конференцією 2003 року, що була присвячена проблемам раціональності.

Завідувач кафедри КСУ нашого університету, доктор технічних наук, професор **Дубовий В. М.** звернув увагу на органічний зв'язок випадковості та невизначеності, запропонував класифікацію невизначеностей.

А завідувач кафедри вищої математики ВНТУ, доктор технічних наук, професор **Михалевич В. М.** (Вінниця) побудував свою доповідь на низці влучних і наочних прикладів випадковості в математиці, які переконливо засвідчують світоглядний статус цієї проблеми.

Розгляд заявлених проблем та полеміка були продовжені на секційних засіданнях та навіть тривали в неофіційному спілкуванні під час екскурсійних поїздок Вінниччиною.

За результатами роботи конференції буде підготовлений спеціальний випуск журналу «Sententiae», присвячений проблемі випадковості, що має послугувати зростанню методологічної культури сучасних науковців, а відтак і ефективності їхньої дослідницької діяльності.

Зореслав МАКАРОВ, Володимир РАТНІКОВ, Анатолій ТЕКЛЮК, викладачі кафедри філософії

Гуманітарне + технічне

36-та КОНФЕРЕНЦІЯ

XXXVI регіональна науково-технічна конференція професорсько-викладацького складу, співробітників та студентів ВНТУ з участю працівників науково-дослідних організацій та інженерно-технічних працівників підприємств Вінниці та Вінницької області відбудеться у два етапи:

перший етап — **13–16 березня 2007 року** в секціях гуманітарних та фундаментальних наук, а саме в секціях культурології, українознавства, мовознавства, іноземних мов, технічного перекладу, філософії, педагогіки, психології і соціології, права, вищої математики, прикладної математики, фізики, графіки і архітектури, фізичного виховання та спортивного менеджменту;

другий етап — **20–23 березня 2007 року** в секціях загально-інженерних та технічних наук, в секції хімії, екології та безпеки життєдіяльності.

Програма конференції буде видана до **28 лютого**. А збірник тез кращих студентських доповідей до **30 травня 2007 року**.

Цю історичну розвідку Дмитро БАЙЛЕМА виголосив на пленарному засіданні XXXV регіональної науково-технічної конференції. Його доповідь була визнана однією з кращих. Тож, студентам пропонуємо зразок, на який слід рівнятися.

ТВОРЕЦЬ АРХІТЕКТУРНОГО ОБЛИЧЧЯ НОВОЇ ВІННИЦІ

Зодчий Григорій Григорович АРТИНОВ.

За іронією долі, про життя та діяльність людини, яка для міста зробила значно більше, ніж усі постишеви, квятеки та володарські разом узяті, довгий час нинішні вінничани майже нічого не знали.

Впродовж двох перших десятиріч ХХ століття він був для вінничан відомою особою, а сьогодні, на жаль, ледь видніє крізь нашарування часу.

Майбутній міський архітектор Вінниці народився 1860 року в сім'ї російського дворянина (грека за походженням) в Ніжині на Чернігівщині. Про інших членів родини відомо, що старший на 7 років брат Григорія Михайло також обрав фах цивільного інженера і пізніше доволі плідно практикував у Києві, приблизно тоді ж, коли Григорій повернувся в Україну і розпочав службу міським архітектором Вінниці.

Реальне училище в Кронштадті, яке закінчив Григорій Артинов, надавало своїм вихованцям класичної стриманості. Поступивши до Санкт-Петербурзького будівельного училища (пізніше це Інститут цивільних інженерів), Артинов виявив прагнення бути причетним до тієї архітектурної гармонії, за символ якої мав місто Петра.

Освіта, котру отримав, була вищою в повному розумінні і, без перебільшення, універсальною. Інженерів готували для відповідальної технічної роботи і навчали проєктувати, практично, будь-які будівлі та споруди.

Здібного інженера Григорія Артинова, який побудував у Луцьку церкву святого Пантелеймона (1898—1900 рр.), після кількарічної служби на Волині призначили вінницьким міським архітектором.

Попередні заняття та посади були епізодами в його біографії порівняно з цілою епохою, довжиною в два десятиліття, які він віддав Вінниці.

Є символічним те, що ХХ століття Григорій Артинов зустрів як головний архітектор нашого міста.

Жа початку ХХ ст., тобто до появи Артинова, Вінниця майже не мала не лише значних будівель, але й простого благоустрою вулиць. Головна частина повітового центру — правобережне Нове місто виглядало, як заведбане містечко.

1900 року Григорій Григорович проєктує будівлю жіночої гімназії. Для фінансування робіт міський голова, колишній міський лікар Микола Оводов залучив відомого у

місті купця й мецената Аврама Мар'янчика. Жіноча гімназія (зараз школа № 2 по вул. Соборній) — важкий офіційний двоповерховий будинок — має досить зручне розташування навчальних приміщень. У 1947—49 рр. школа, перебудована за проєктом архітектора А. Крейді, дещо змінила свій зовнішній вигляд. Добудовано третій поверх, започатковано фарбування поверхів у різні кольори. Зараз це пам'ятка архітектури, яка прикрашає центр нашого міста.

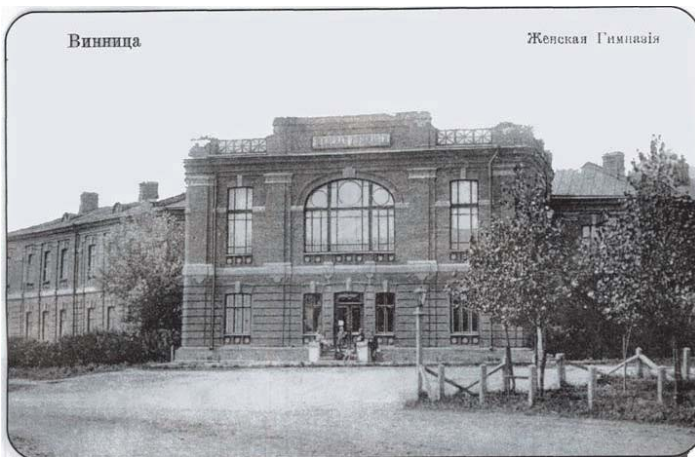
Артинов не міг не відчувати впливовість єдиної реальної фінансової сили міста — торгово-ремісницької єврейської громади. Це спонукало архітектора до спорудження у 1903 р. нової синагоги (нині ДЮСШ на Червонохрестівській). Тоді ж він, міський архітектор, розпочинає приватну практику, орієнтовану на заможних і досить вибагливих замовників. Такими були переселенці з інших країв імперії, яких Вінниця дуже приваблювала.

Плідна творчість Артинова визначила образ Вінниці — затишного і водночас доволі розвиненого міста. Міські особняки та прибуткові будівлі були лише другорядною частиною діяльності міського архітектора. Місту були потрібні водогін, каналізація, освітлення, надійні мости, а також транспорт, сучасні бібліотеки, лікарні, готелі, банки, театр, ринки.

З 1860-го по 1900-й рік населення Вінниці збільшилось втричі і сягло вже 80 тисяч. Активна забудова Слов'янки міськими особняками, а особливо початок забудови Замостя, спонукали виникати і нові громадські заклади, такі як Народний дім.

Народний дім збудовано 1902 року. Він задовольняв потребу міста в театрі. Архітектура його не відрізнялась від сусідніх міщанських будинків. Народний дім був розташований на місці сучасного будівельного технікуму, тобто на розі вулиці Коцюбинського та Островського. Був зруйнований під час Великої Вітчизняної війни.

Артинову в 1900-ті роки доручають проєктування міської Гоголівської бібліотеки. Невелика читальна зала приєднувалась до частини будинку з книгозбірнею, що мала в плані майже коло. Полиці з книжками було розташовано по радіусах, а в центрі кола перебували бібліоте-

Жіноча гімназія, 1910 рік

Міський театр, 1910 р. Побудований на добровільній пожертви міської громади, хоча у повітовому місті мати театру у ті часи «не полагалось»

карі. При такому розміщенні полиць бібліотекарі витрачали мінімум часу, аби відшукати книжку. Після Вітчизняної війни приміщення перебудували. Зараз це обласна бібліотека ім. Тимірязєва.

Він спроектував православну церкву Воскресіння Христового (вул. Хмельницьке шосе 5), кам'яні сходи до Бугу (в парку Кумбари).

Після першої російської революції поряд з модерними композиційними прийомами Артинов починає застосовувати й особливі, притаманні лише місцевій традиції (власне, традиції народній) деталі та елементи, прикраси будівель. Певною мірою це очевидно в будівлі нового міського театру. Збудований у 1910 р. Вінницький міський театр був зменшеною копією Київського театру опери та балету. Небагато провінційних міст мали такий театр. На жаль, він був зруйнований під час Великої Вітчизняної війни. Нинішнє приміщення зведено за проектом архітектора Д. Чорновола у поширеному тоді помпезному стилі «сталінського бароко».

За його проектом збудоване і найзначніше приміщення дореволюційної Вінниці — готель «Савой» (1907-1912 рр., тепер готель «Україна» на розі вулиць Соборної та Козицького). «Савой» мав весь перший поверх під крамницями. Клітка сходів була обладнана одним у місті електричним ліфтом. Готель мав велику рестораційну залу зі стінами та стелею, оздобленими різнокольоровими прикрасами та орнаментом у стилі модерн. Центральне водяне опалення цього будинку вносило нову для тогочасної Вінниці рису. Бароко стилізовано модерном; колони головного чола та фронтони виконано в бароко; віконні отвори з закругленими горішніми кутами вже не мають оздоб, вони різко вирізані на тлі стін; в простінках й над вікнами та під ними скупі, але ж виразно дано медальйони з жіночих голівок та квіток; балкони підтримуються жіночими постатями.

Що стосується ще однієї окраси міста — будинку окружного суду, то до його проектування міського архітектора, мабуть, допустили лише для інженерних рішень. Це приміщення проектує в 1909 р. архітектор Міністерства юстиції, академік Пруссаков.

Тогочасна преса (1915-1919 рр.) запевняє, що Григорій Григорович опікувався розвитком міського водогону (перші лінії — у центрі, 1910 р.), каналізації (також 1910-ті рр.) і озелененням та благоустроєм.

Під керівництвом Артинова закінчується реконструкція та оздоблення будинку міської Думи, який дістав у народі назву Біла Зала. Чоло багато і з великим смаком оздоблено прикрасами, серед яких вирізняється герб нашого міста. Григорій Григорович для Білої Зали сам підбирав меблі, навіть замовляв білий рояль. Збереглося його листування з музичним майстром, де йдеться про те, який

саме відтінок білого повинен мати інструмент, щоб вписатися в інтер'єр.

Як приватний архітектор він також плідно попрацював над архітектурним обличчям нашого міста. За його проектами побудовані такі пам'ятки архітектури:

* прибутковий будинок з рестораном (тепер «Вінниця-райтеком», вул. Козицького, 22);

* будинок з магазинами (тепер «ВінницяУкртелеком», вул. Михайличенка, 12);

У кривавій коловерті Першої світової війни та революції, а потім — протягом драматичної й виснажливої громадянської війни, коли раптово зникали цілі соціальні верстви, міський архітектор Вінниці продовжував не лише виконувати свої службові обов'язки, але й виступив ініціатором створення у вересні 1919 р. «Товариства добробуту Вінниці», проектування міської вертикальної каналізації з біологічними фільтрами, використання енергії Південного Бугу, подальшого благоустрою та планування нової забудови міста, а також планування заходів щодо реконструкції існуючих комплексів забудови.

Він пережив свого старшого брата Михайла (помер у 1913 р.), щонайменше на 6 років.

Дата смерті та місце поховання першого головного архітектора Вінниці стали відомими лише нещодавно. Життєвий шлях творця архітектурного обличчя нової Вінниці закінчився в нашому місті 9 грудня 1919 року. Він помер від висипного тифу, що підтверджує запис у метричній книзі цвинтарної церкви за 1919 рік. Помер всіма забутий та покинутий. У книзі записано лише ім'я й прізвище померлого, а в графі про вік —?

У вересні 1919 року за три місяці до смерті архітектор із групою однодумців розробляє проект «Товариства добробуту Вінниці», до завдань котрого входило: «правильне забудування міста, упорядкування каналізації, розширення водопровідної сітки, використання водяної енергії Бугу...».

Він уперше у Вінниці розробив спосіб теплового проектування. На П'ятничанах, на Слов'янці були вулиці, де всі будинки були виконані за його проектами. Загалом за проектами Г. Г. Артинова в нашому місті споруджено 43 будівлі, з яких збереглося 30.

Пам'ять першого зодчого Вінниці нарешті увічнено — перейменуванням вулиці 9 Січня, у створенні та забудові якої він брав найактивнішу участь, на вулицю Архитектора Артинова. Тоді ж у 2000-му році з нагоди 140-річчя з дня народження встановлено пам'ятну дошку на честь ювілею. (Автори проекту архітектор Олександр Коротких та скульптор Юрій Козерацький).

**Дмитро БАЙЛЕМА, група 1 ECE-05 ІНЕЕЕМ,
Людмила ГРОМОВА, кандидат історичних наук,
доцент ВНТУ**

Дата

ЕПОВ — 30 років

Кафедра готує фахівців згідно вимог європейських стандартів

Самостійним структурним підрозділом тоді Вінницького політехнічного інституту кафедра економіки промисловості і організації виробництва стала 1 січня 1977 року.

Основним завданням кафедри ЕПОВ було надання студентам технічних спеціальностей (машинобудівного, радіотехнічного, приладобудівного, енергетичного напрямку) сучасних знань з конкретної економіки, організації, планування і управління виробництвом. Кафедра спеціалізувалась на викладанні 2-х основних дисциплін: «Економіка виробництва» та «Організація, планування та управління виробництвом».

Першим завідувачем кафедри ЕПОВ став кандидат економічних наук, професор **Б. Ф. КИРЮЩЕНКО**.

Колектив кафедри очолювали:

- 1980—1981 рр. — к. е. н., доцент **Г. В. КРИЖАНОВСЬКИЙ**;
- 1981—1982 рр. — к. е. н., доцент **В.Є. СМАЛІЙ**;
- 1982—2002 рр. — к. е. н., доцент **В. О. КОЗЛОВСЬКИЙ**;
- 2002—2005 рр. — к. т. н., доцент **А. А. ХРАБАН**.

Нині завідувачем є кандидат економічних наук, доцент **О. Й. ЛЕСЬКО**. Сфера наукових інтересів Олександра Йосиповича: демографічні проблеми, соціальна економіка і соціальна політика. Автор понад 30 наукових робіт.

1992-1996 роки — це період адаптації кафедри до нових економічних умов. Насамперед, кафедра розпочала підготовку з відкриття в університеті нової спеціальності «Менеджмент у виробничій сфері» (з 1997 року «Менеджмент організацій»). Нині кафедрою ЕПОВ здійснено 10 випусків менеджерів-економістів за фахом «Менеджмент організацій».

Кафедра ЕПОВ забезпечує викладання таких спеціальних дисциплін: «Економіка підприємства», «Ціноутворення», «Бухоблік і аудит», «Економічний аналіз підприємства», «Економіка праці», «Маркетинг», «Виробничий менеджмент», «Організація та планування виробництва», «Бізнес-планування», «Біржова справа», «Економічна діагностика». Загалом 60 дисциплін.

Кафедру ЕПОВ нині складають 17 викладачів: **О. Й. ЛЕСЬКО, В. О. КОЗЛОВСЬКИЙ, Н. С. БЕЛІНСЬКА, Ю. В. МОКІНА, О. В. ШТОВБА, В. В. КАВЕЦЬКИЙ, І. Ф. ОСТРИЙ, Б. П. ШТЕФАН, Т. К. МЕЩЕРЯКОВА, Г. Г. РУЗАКОВА, С. В. КУЛЕНКО, Л. Д. ГЛУЩЕНКО, І. В. ПРИЧЕПА, Н. М. ЛИСОВОЛИК, О. О. АДЛЕР, Ю. В. ЛИСЮК, Л. П. РУДА**.

Викладачі кафедри лише за останні десять років опублікували 40 навчальних посібників, 200 методичних вказівок з дипломного проектування, з виконання практичних та лабораторних робіт, контрольних робіт заочників тощо.

Аналізуючи практичну діяльність випускників за фахом «Менеджмент організацій», кафедра внесла зміни в систему побудови навчального процесу, які дають змогу готувати кадри згідно вимог європейських стандартів.

До таких якісних змін слід віднести:

- впровадження інформаційних комп'ютерних технологій, які роблять процес здобуття освіти гнучкішим, індивідуалізованим і водночас надають змогу майбутнім менеджерам використовувати глобальні ресурси для навчання, спілкуватись та обмінюватись досвідом із колегами з інших міст, країн на основі створення мобільного інформаційного середовища.
- впровадження ситуаційної методики навчання (кейс-метод), яка в сполученні з іншими методиками навчання є головним резервом підвищення як ефективності навчання, так і якості підготовки майбутніх фахівців.

Викладачі кафедри активно співпрацюють з американсько-польсько-українським консорціумом із вдосконалення менеджмент-освіти в Україні і Центром інновацій та розвитку, розробляють власні інноваційні підходи в інтерактивній методиці навчання. Почали розробляти та впроваджувати елементи дистанційного навчання. Важливим нововведенням в навчальний процес підготовки менеджера є одержання студентами першого курсу робітничої професії «Обліковець. Реєстрація бухгалтерських даних» на основі використання комп'ютерних програм «1С-Бухгалтерія» і «Парус».

Такий підхід дає можливість майбутньому менеджеру під час робочих триместрів в умовах реальної професійної діяльності зрозуміти роль та місце його в управлінні підприємством. Значні обсяги інформації в роботі менеджера, які невинно зростають, висувають на перший план вимоги до самостійного надбання знань і систематичного їх оновлення.

У планах кафедри — освоєння викладання нових навчальних дисциплін управлінського напрямку, відкриття нових спеціалізацій, підготовка кадрів вищої кваліфікації через аспірантуру.

Gaudeamus!

Уже майже три десятиліття наш університет готує фахівців для 70 країн Європи, Азії, Африки та Латинської Америки. Тож, свято міжнародної студентської співдружності, яке zorganizували на великій університетській сцені, вдалось яскравим, динамічним і феєричним молодіжним шоу.

КРАЇНА**МОГО
СТУДЕНТСТВА**

Ми горді тим, що ми — еквадорці

Іноземні студенти ВНТУ самі щиро зізнаються: цікаве дозвілля є не менш важливим, аніж чітко організований навчальний процес. Гучні вечірки і розважальні концертні програми та конкурси у ВНТУ не рідкість. Нині ж починає відроджуватись традиція, коли головними дійовими особами таких заходів є самі іноземні студенти.

— Мені дуже приємно, що українські однолітки хочуть знати традиції і культуру моєї країни, — каже другокурсниця Інституту АЕКСУ Сінді Памела Зуріта Рон. Дівчині дуже подобається танцювати. Тому на цьому інтернаціональному концерті Сінді разом зі своїм земляком, слухачем підготовчого відділення ВНТУ Рафаелем Сієрра виконала національний еквадорський танець. Юні еквадорці виступали в національних костюмах і потім охоче розповідали про особливості свого вбрання усім, кому було цікаво.

На вечорі свої країни представляли:

Сирійську Арабську Республіку — четвертокурсник Інституту БТЕГП Орфан Обейден;

Республіку Ємен — третьокурсник ІнРТЗП Ях'я Аль Адемі;

Таджикистан — другокурсник ІнАЕКСУ Манучехр Заріпов;

Республіку Еквадор — Давід Себастьян Чавез (2 курс ІнМТ) та Сандавал Карлос (2 курс ІнЕЕЕМ);

Китай — першокурсник ІнТКІ Джан Єн та студентка підготовчого відділення, яка навчається у ВНТУ лише 4 місяці, Сун Сао Ян;

Державу Палестина — лідер Палестинського земляцтва у Вінниці, аспірант Ахмед Салімія;

Камерун — четвертокурсник ІнРТЗП Уафо Талом Жоель.

Китайські студенти ВНТУ рідною мовою виконали пісню, зміст якої змусив інтернаціональну залу пробувати підспівувати

— Автор ідеї вечора — рада Інституту міжнародних зв'язків. Наш задум підтримала проректор з науково-педагогічної роботи з організації виховного процесу і наукової роботи в галузі гуманітарних дисциплін, професор Тамара БУАЛЬСЬКА, а також ректор університету, професор Борис МОКІН і власне сам ректорат. — Говорить директор ІнМЗ, завідувач кафедри інтелектуальних систем, доктор технічних наук, професор Сергій ЮХИМЧУК. — Дали змогу студентам розповісти про особливості своїх країн, їх культуру, звичаї, традиції. Нині у нашому університеті найбільше студентів навчається з Китаю, Еквадору, Камеруну, Палестини. Наскільки важливими є такі яскраві мистецькі

дійства для студентів засвідчує хоча б те, що вони запросили на цей концерт своїх земляків, які здобувають фах в інших містах України. Приміром, зумисне на цей наш вечір, аби представити свою країну, приїхав китайський студент Одеської музичної академії, лауреат міжнародних конкурсів Янг Янг. Він просто зачарував своєю виконавською майстерністю — на саксофоні блискуче зіграв варіації «Золотий саксофон».

А китайські студенти ВНТУ рідною мовою виконали пісню, зміст якої змусив інтернаціональну залу пробувати підспівувати: ми живемо в дуже динамічному світі, кожного дня з'являється безліч проблем, але завтра ми усе вирішимо і житиметься краще.

Іспанською «Este pais» співали першокурсниця Інституту менеджменту Марія Долорес Норієга та слухач підготовчого відділення Данієл Сепега: ми горді тим, що ми еквадорці, і хоча у нас, як і у всіх, є недоліки, але ми маємо у нашій країні багато хорошого, чим можемо пишатися.

Громадянин Палестини Раїд О Бед виконав народну арабську пісню. А також нашу «Ти ж мене підманула», викликавши шалене захоплення залу.

Китайською мовою прозвучав вічний шевченків «Заповіт».

Про кохання заспівав слухач підготовчого відділення Хан Юнь Сюан.

Слід відзначити виконання таджицької народної пісні першокурсником ІнАЕКСУ Фарухом Бозоровим.

Також цікавим був національний танець «Мезмарь», який виконали студенти з Ємену у національних костюмах.

Таджицьку народну пісню виконує першокурсник ІНАЕКСУ Фарух Бозоров

Танець «Дафкі» виконала група палестинських студентів. Еквадорці станцювали «Бесаме».

Крім того, поміж представленнями іноземними студентами своєї національної культури звучали українські народні пісні та радували українські народні танці.

А насамкінець вечора прозвучала пісня «Україна», яку радо підхопила переповнена і вдячна зала.

Аби спогад про свято мав і матеріальне підтвердження, про те потурбувалась студентська профспілка ВНТУ.

— Ми подарували іноземним студентам у гуртожиток ве-

Другокурсниця Інституту АЕКСУ Сінді Памела Зуріта Рон разом зі слухачем підготовчого відділення ВНТУ Рафаелем Сієрра виконали національний еквадорський танець

ликий сучасний телевізор, який згодом підключимо до супутникової антени. — Розповідає голова студентського профкому ВНТУ Андрій ЗАПОРОЖАН. — І вони зможуть гуртом дивитись передачі своїх країн і вболівати за український футбол чи українських боксерів.

Надалі такі вечори у нашому університеті, сподіваємось, стануть традиційними.

ЖИТТЯ У СВІТЛИНАХ

Анатолій Павлович нині знімає не так активно. Проглядає старі негативи, відбираючи певну тему. І так з'являються виставки, подібні нашій. Кожен знімок — історія. Кожен знімок — своя розповідь.

— У Москві на ВДНГ я отримував нагороду. У залі був присутній Будьонний. І його донька, вона журналіст. Підійшов, познайомився. Семен Михайлович погодився сфотографуватись. Йому тоді було 90. Коли мундир зі всіма нагородами вдягнули на нього, то допомагали тримати таку вагу. Спочатку я сфотографував кілька портретів. А потім і всю сім'ю. Прийшов ще його син, онук і правнук. Ось знімок

Його знімки друкувались у більш, ніж у трьох десятках періодичних видань. «Вінницька газета», «Подолія», «Вінниччина»... Список продовжать і всеукраїнські ЗМІ. А нині у виставковій залі Центру культурології і виховання студентів нашого університету відкрито персональну виставку фоторобіт Анатолія МАШЕВЦЕВА.

«Два Семена». Тут Семен Михайлович з правнуком. Хлопчик спочатку просто рахував ордени. А потім я його попросив обійняти діда рукою.

Фотомайстер отримав визнання: перше місце в конкурсі «Читающий народ»; дипломи Міністерства культури за пропаганду на сторінках газет народних талантів та спілки кінематографістів України – за зйомки аматорських кінофільмів; перемоги в республіканському конкурсі «Щасливе дитинство»; участь у формуванні фотоальбому «Під сонцем Батьківщини» та ілюстрування тритомника «Вінничани у Великій Вітчизняній Війні».

Уже цього достатньо, аби досягнути рівень майстерності члена Національної спілки журналістів України, постійного члена міського фотоклубу «Обрій» Анатолія МАШЕВЦЕВА.

На відкритті виставки світлин член Національної спілки письменників України, кандидат філологічних наук, доцент кафедри культурології Михайло СТРЕЛЬБИЦЬКИЙ слушно зауважив:

— До усіх побажань, які сьогодні прозвучали, хотів би додати, щоб у Анатолія Павловича виникало усе більше учнів і послідовників!

КВН

ТО ТАКИ ДЯТЕЛ ЧИ БАГАТОХВОСТИЙ ДРАКОН?

У перший день останнього місяця зими відбулась фінальна гра КВН на чемпіонство університету сезону 2006-2007 року. Змагались команди Інституту будівництва, теплоенергетики і газопостачання й Інституту машинобудування і транспорту. Будівельники — це «Сессия невыполнима». Машинобудівники — «Діти механіки».

«Сессия невыполнима» і призвий торт

Гумористичні здобутки команд оцінювало досвідчене журі: викладач кафедри УЗПП Валентина ДОВБИШ, викладач кафедри філософії Анатолій ТЕКЛЮК, заступник декана факультету КСЕМАЕП Володимир БОГАЧУК, голова журі — заступник проректора Микола ПРИЩАК. Блискуче роль ведучого гри виконував «Містер Шарм ВНТУ-2006», зірка університетського, вінницького та й українського (нащо зайве скромничати!) КВН, п'ятикурсник Інституту ІТКІ Юрій ПОСТОВИЙ.

Виступаючи поза конкурсом, тішила своїми дотепами команда КВН «ДВП».

За жеребом перший конкурс («Візитку») розпочала «Сессия невыполнима». І одразу ж випередила «Дітей механіки». Хоча глядачі реагували на жарти команд однаково — по-студентському емоційно і щиро. На сцені і в залі було справжнє свято гумору.

Найважчий конкурс — «Розминку» провели нестандартно — з глядацькою залогою. Юрко одразу попросив задавати питання у межах культури, цензури і пристойності. Глядачі не підвели — їх запитання самі були перлинками гумору:

— Чому дмухнув вовк, а дах знесло поросяттам?

— Пропозиція: поставити біля університетського фонтана пам'ятник студенту. Як на вашу думку — у вигляді дятла чи багатохвостого дракона?

Стосовно пам'ятника команди не дійшли спільного рішення. Тож, дискусія, ініційована Анатолієм Теклюком, кому надати перевагу: дятлу чи дракону, залишається актуальною.

Домашнє завдання на тему «Чому ми вийшли у фінал?» теж змушувало залу вибухати реготом і оплесками.

«Діти механіки»:

— Нас змусила грати у фіналі Слава, Славині гроші, Таня, Танині гроші і декан.

«Сессия невыполнима»:

Чому ми граєм у фіналі?
Тому, що немає проблем!

Заліки склали, тому у фіналі
Ми граємо в КВН!

До нас підходить директор
І тихо нас запитає:

«Чому ви у фіналі?», йому ми сказали:
«Бо виграли напівфінал!»

Чому ми у фіналі «політеху»?

Тому, що ми любимо його!
Тут є дискотека, а ми з «політеху»,
А не з аграрного!

ВНТУ — КУЗНЯ КАДРІВ ДЛЯ КВН.

У грудні «Вінницькі перці» — команда КВН нашого міста виграє фінал Вищої Української Ліги КВН-2006. Значна частина «Перців» — вихованці ВНТУ. Аби підтримати своїх дотепників, до Києва двічі (на півфінал і фінал) університет делегував групу підтримки з трьох сотень студентів і викладачів.

Університетська фінальна гра КВН показала — рівень тримаємо!

Голова журі, заступник проректора
Микола ПРИЩАК:

— Команди-фіналісти рівносильні. Але деякі жарти, хоч глядачі і сприймали їх емоційно, були недостатньо відшліфовані, дещо «сируваті». Той, хто має кавенівський досвід, це помітив. Подекуди СТЕМ не чітко відповідав своєму стилю. Саме це вплинуло на бали і визначило переможця. Зазначу, що журі керувалось «Положенням про КВН», де чітко визначені критерії оцінювання. Помітно: вболівальники у нас стають усе активнішими учасниками дійства, навіть складовою команди. Що надзвичайно радує, поведінка глядачів коректна — це результат нашої системної гуманітарної, виховної роботи. На мою думку, аби сильніший був запал змагання, азарту, доречніше, щоб у фіналі змагались не дві, а три команди. Відзначу пристойний рівень авторських текстів цієї гри, імпровізацію. Команди показали гумор інтелектуальний. Не було штампів, затертих тем, вульгарщини, масних жартів. Наші кавенівці ще раз довели —

українською мовою теж можна сміятись в КВН!

А студентський профком університету пообіцяв за свій кошт гравцям обох команд відпочинку у Карпатах.

ДОТЕПИ ВІД «ДВП»:

☺ Якщо праця створила людину, то вчитель праці — це найвищий ступінь еволюції!

☺ Учора невідомий в головному навчальному корпусі вів у ліфт і поїхав у невідомому напрямку. Шановний, прохання: поверніть хоча б ліфт!

☺ Мало хто знає, що 1 терапевт — це 1024 гігапєвти і приблизно 1000000 мегапєвтів.

☺ — Мамо, купи мені облизня!
— Не облизня, синку, а «Чупа-чупс»!

ДОТЕПИ ВІД «СЕССИИ НЕВЫПОЛНИМОЙ»:

☺ — Крижопіль!
— Стрижавка!
— Шаргород!
— А де ти прокинувся після зустрічі Нового року?

☺ В Інституті метрології, стандартизації і точних наук конкурс склав 4,358004 абітурієнта на місце!

ДОТЕПИ ВІД «ДІТЕЙ МЕХАНІКИ»:

☺ — Хлопці, я недовго тест на ІQ згадав!
— І як?
— Мінус 2!
— Як це?
— Я на жодне питання не відповів. Потім придумав два своїх і теж не відповів!

☺ — У мене проблема: здається, я у нашого викладача фізкультури закохався!
— Чого так вирішила?
— Коли його бачу, серце мало з грудей не вискочить, дихання переймає...
— Якщо три кілометри біжиш, то в усіх так!

НАУКА ВДЯЧНОСТІ – РОДОМ З ВНТУ

В одинадцятому числі «Імпульса» за 2006 рік згадувалось про скорий вихід збірки поем доцента кафедри культурології нашого університету, члена Національної спілки письменників України Михайла СТРЕЛЬБИЦЬКОГО «Наука вдячності». Нарешті книга вийшла — тож, книга обговорюється. Цю ошатну книжку з дотепним дарчим написом автора гортаю: 352 сторінки, три десятки різномасштабних поем та циклів... Видрукувано видавництвом «Книга-Вега» за підтримки голови Вінницької ОДА Олександра Домбровського... Особливе місце посідає тут знаний читачам нашого часопису розок сонетів іменних «Вдячність Коновалюкові». Назва циклу сонетів логічно призвела не лише до назви збірки. Вона дала ім'я, стверджує п. Стрельбицький, новій науці, що виникла в стінах ВНТУ.

Тож, адресуємо поету не тільки вітання з виходом чергової книги, а й кілька наших запитань:

– «Наука вдячності»... Як не дивно, повлю себе на думці, що чую це поєднання слів уперше... Що то за особлива наука, як вона виникла? Ваша поетична збірка є своєрідною монографією, а то й підручником слугуватиме з цієї нагальної нині дисципліни?

– «Наукова дисципліна» – термін не для цього контексту... Збірка не є монографією, поезія – є поезією. Отож «наука вдячності» буде в ряду таких висловів, як «наука перемагати», «наука пристрасті ніжної», «наука людяності», «життєва наука» тощо. Не стану, зрештою, переказувати програмного вірша, який відкриває й оцю вашу добірку-вибірку. Інша річ, що дійсно саме у стінах ВНТУ спостерігав і спостерігаю я багатогранні прояви (по-сучасному мовлячи: суспільні практики) вдячності. Окрім системного вшанування художника Федора Коновалюка, це і ставлення адміністрації та кафедральних й інститутських колективів до ветеранів, це й аудиторії, названі іменами фундаторів нашого ВНЗ, й меморіальна портретна галерея... Рідкісним явищем є й те по-особливому шанобливе ставлення сьогднішнього ректора до свого вже літнього попередника, що його спостерігає не тільки університетський колектив, але й широка громада та управлінська когорта міста й області. Останнім часом маємо ще й приклади вдячної поведінки деяких випускників стосовно своєї альма матер...

– Сприяння у виданні цієї Вашої книги п. Домбровський – у ряду цих прикладів?

– Ні. Просто діяла ширша програма сприяння книговидаданню, депутатами облради схвалена. З п. Домбровським ми не спілкувалися, але мені при цій нагоді приємно, що найавторитетніший і найгуманітарніший за останні роки очільник області – колишній випускник ВНТУ.

– Як на мене, то особливе ідейне навантаження у Вашій «Науці...» несе цикл «Людина-антивідчуження». Концептуальний цикл! Але... у ньому серед віршів-портретів лише один присвячений вінничанинові...

– Зате якому вінничанинові! Василь Костянтинович Дзекан – відомий хірург-травматолог облікарні ім. Пирогова – водночас є й дуже цікавим прозаїком, поетом (так що до своєї поеми «Це хтось молитися почне...» – я беру епіграфом його рядки). Та й як батько нашого студента-другокурсника Дзекана Володимира (спеціальність «Автомобілі, автомобільне господарство») талант – уже педагогічний! – Василь Костянтинович виявляє... Почавши з того, що не став заганяти хлопця до медичного, шойно той, перечитавши профорієнтаційний випуск «Імпульса», вирішив наслідувати і розвивати професійну традицію діда-шофера...

– З циклу про героїку УПА «Армія Пресвятої Покро-

ви», де віршовані тексти імпровізуються на основі документальних епіграфів, окремо варт сказати про «Борці за волю — екзаменатори з математики»...

– Так. В основі вірша – спогад з дитинства поважного університетського нашого науковця В.П.Кожем'яки. На диво глибокий співбесідник з Володимира Прокоповича й на теми історії, зокрема ХХ століття...

– Шкода, за браком місця не можемо передрукувати більше фрагментів «Армії...», аби повніше виявити контекст повстанських «екзаменаторів з математики». Втім, як і бодай якихось віршів з великого циклу (власне ж – книги в книзі) «Іван Ходяча Совість» ... Натомість Ви наполягаєте, аби в добірці неодмінно подати триптих «Фащенко: вимір п'ятий»...

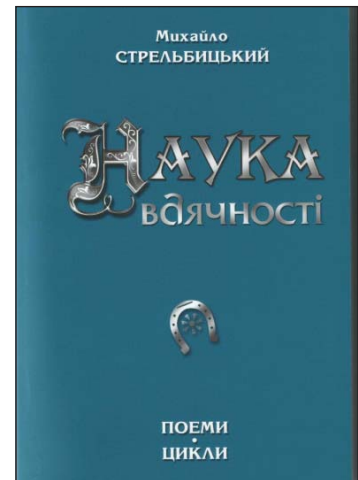
– Василь Васильович Фащенко – мій університетський Учитель. Унікально талановитий філолог, що його я називаю: фундатор практичного літературознавства (подібно, як ми говоримо, приміром, про прикладну математику), він і духовно та інтелектуально височів над епохою як представник і виразник серцевинного напрямку української інтелігенції. Єдиний з-поміж вузівських літературознавців став лауреатом Шевченківської премії. Єдиний з-поміж філологів був проректором з наукової роботи університету в час, коли всіх тих університетів нараховувалось 8 (вісім!) на цілу Україну, а кільканадцять кафедр та обсерваторія нашого Одеського держуніверситету ім. Мечникова виконували закриті замовлення Генштабу СРСР. Отже, філолог на моїх очах зникав: і скільки кому дорогоцінного металу платини реально потрібно, й яких реактивів замість яких можна замовляти... Крім того – виховав когорту літературознавців, педагогів, письменників, журналістів... Нині от зі своєї вічності, бачте, прагне до нас, найживіших, догукатися...

– Бачу. Однак... «найсправжнісній гомо фізіологікус», до якого апелює у «постскрипті на заєтра», – чи здатен він зрозуміти Фащенко і фащенкоівське, вчитатися в «Науку вдячності»? А варт було б! Адже подекуди афористичність віршованих рядків (приміром:

«Живі змагаються за простір

і славу (час програючи)») здатна навчити.

– Не тішу себе такою ілюзією. Та й поезія ніколи ж не була масовим жанром. Нині ото біда лиш, що «фізіологікусів» все більшає, а поети все «масовішають»... Процес фізіологізації стає загрозливо тотальним: верхні – горішні! – рівні свідомості поглинаються нижніми: плямкання, чмокання, тупе поглинання картини, ритмічної музики, безпричинне гигаганя та хіхикання, тотальне «розслабляння» тих, хто завзвичай і не перена-

пружується... В результаті – трагікомічна залежність «гомофізіологікуса» від звичок і речовин, рецептори стають понад аналізатори. Сфера ж професійної культури тимчасом «зафуршечується», «запрезентується». При цьому навіть «еліті року» Таю Повалій подають як «золотий голос України», а Сергея Пенкіна – як срібний Росії... Тож, до еліти й апелювати слід, либонь-таки у першу чергу, «гомофізіологікусу» співчуваючи.

— **Й нарешті — про композиційне обрамлення книжки поем та циклів...**

— Вірш-заспів плюс вірш-постскриптим? Тут мені теж прислужився ВНТУ. Конкретніш — геній мікротехніки М. Г. Маслюк, експонований у нас в ЦК і ВС. Маслюк, який розпиляв макове зерня, а в нього вставив діючий мікроелектродвигун зі 136-и деталей...

ПРО НАУКУ ВДЯЧНОСТІ

Є наука перемагати,
в аксельбантах ходить вона.
Інша є - госуларювати,
з охороною ходить вона.
Землеробська є,
є фінансова
(як не втрапити під Інтерпол),
естетична є,
є преферансова,

є спортивна (забити гол;
а забивши - втримати гол).
Є наука пристрасті ніжної:
від Овідія до Камасутр...
А наука вдячності гідної -
де уми, що її несуть?

Ти від себе вродивсь, небораче?
Сам від себе навчився, еге ж?

**Не думай тільки про себе,
бо не вродився сам від себе.
Старе українське прислів'я.**

Тобі легше, юначе. Одначе
сам собі як натхнення даєш?
Вдячність-пам'ять і
вдячність-продовження, -
їх почати навчатись - не гріх
будь-коли; щонайкраще -
з народження,
але можна й сьогодні... Поріє!

3 циклу «АРМІЯ ПРЕСВЯТОЇ ПОКРОВИ»

БОРЦІ ЗА ВОЛЮ — ЕКЗАМЕНАТОРАМИ З МАТЕМАТИКИ

«Діялося року 1945 в с. Заболотці Бродівського району Львівщини. Темної ночі до помешкання ново-прибулого директора школи та його молоді дружини-математички постукали озброєні люди з лісу. Зброю поставили в кутку, а господарям влаштували... екзамен: «Подивимось, що за учителі. Може, агітатори які. Що молода пані викладають? Математику? Пишіть задачу!» Я того не пам'ятаю, бо мав усього місяць від народження, але мама згадувала часто, як руки тремтіли, коли умову задачі записувала і яка радість була від успішного розв'язку...»

В. П. Кожем'яко, професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри лазерної та оптико-електронної техніки ВНТУ.

— Боже, що вони вчинили,
таж лісовики оці:
три задачі – Боже милий! –
молодій учительці.
З арифметики найлегша,
друга – з алгебри, нуда.
Третя – вищий матаналіз,
чи яка там ще біда.
— І вона рішила? – Рішиш,
коли г'вери у кутку,
тут не рішиш – дуба вріжеш
з жаху та з переляку.
— А директорові-мужу,
мов, диктанта диктував
їхній зверхник: «Знати мушу, —
каже, — хто вас тут післав:
чи освіта, чи полковник,
і чому ви навчите

людських діток; що за коник,
на якому сидите?»
— І директор без невдачі
написав? – А написав!
Десь-то, бувши не ледачий,
грамотійство запасав
цей наш Прокіп. Кожум'яка!..
— Ну і що ж тоді вони,
хлопці з лісу? — «Наша дяка, —
мовби мовили вони, —
що вчите дітей на совість,
що не липовий диплом,
що до іспиту готові, —
віддаєм за те чолом!..»
— Ой, то це ж тепер про іспит
цей мовчати треба нам:
бо дознають комуністи –
не вціліти вчителям!..

— ... Ой, це ж літ уже та й років!..
— Ой же ж та й десятиліть!..
— А й повужчав світ широкий!
— А й змарнів, що не кажіть!
— А чи правда, що Володько
Кожум'яків, той дрібний,
виріс аж такий роботько,
аж такий там видатний?
— Академік! Винахідник,
учні-послідовники...
Кон'юнктури не догідник,
доктор електроніки.
— Ти диви! Всього добився.
В добрий час та добра путь!
Бач, з коліски надивився,
як екзамена здають
мама й тато...

ФАЩЕНКО: ВИМІР П'ЯТИЙ

ТРИПТИХ

1. ЗМОВА ЖИВИХ

Живі – у змові. Як здавен,
живий з живим знаходять мову.
І той і той благословен,

благословен ізнову й знову
(й та сама рима за основу).
Живий гниє, а коверзує,
майна вхопив, шукаї спілки,
розмову тче, а сам полює

на дні бездонної тарілки.
Се – поминання? Забування?
Від забуття до забуття
глас човникує без надбання,
без здогаду про надбуття.

Хіба що трохи спекуляцій,
фантазій, темних профанацій
про дивне світло у трубі,
яким душа летить всіяка,
лишивши тіло д'горизнака,
сама втішаючись собі.
А мав би хтось же здогад мати
про справжні вічності пенати
і шлях, яким веде Господь
свою селекцію велику
душ (життєдайних поелику):
девиз найперший – «Не зашкодь!»
А другий – ще Сковородою,
Грицьком Варсавою – девиз
був переказаний для лоу
усім, хто до Пісень доріс:
«А мне одна только в свете дума,
а мне одно толоко нейдет сума:
как би умерти мне не без ума».
«Не без ума!» Додайте нині:
«І не без совісті» – та й вся
вам буде формула твердині
несмертності в садах Отця.
«Сади» – метафора простецька,
простацька навіть, про усіх.
А «не без» – мінімум скупецький
мандрівникам земних доріг.

2. ЖИВИМ – НАЙВАЖЧЕ

Живі – нещасніші. Найважче
в тенетах борсатись буття,
де між тенет чигають пащі
великопузоживоття.
Істинкти суть! Авжеж – вітальні,
ті, що про обмін і про тлінь;
вони й заковтують скрижальні
найвищі поклик сумлінь.
Справжнинки справжності людської –
розкиданий калейдоскоп,
справжнинки – іскорки зникомі,
де попільець гукає: «Гоп!»
Живі сомнамбулами ходять,
живі з похмілля верещать,
втрачають більше, ніж знаходять,
говорять менше, ніж бурчать.
Живі змагаються за простір
і славу (час програючи),
на транспарантах пишуть: «Просто!»,
учителям кричать: «Учи!»
Живим наука та буває
полудою в семірко сфер.
Живий, бува, живе – зівас,
облизується, саможер.
Живі не всі у снах літають,
розлітуються – ой, не всі,
не всі до смерті доживають
в усій земній своїй красі.
Зазвичай, бачать те, що бачать,
і чують те, що глушить слух,
рецепторами, знай, «контакать»,
знавці житейських потерух.
найважче ж їм, живим, прозрівши
на грані першого буття
свою непогамовну грішність
без вороття, без вороття...

Не зміг ще жоден здогадатись:
у снах же можна розлітатись!
Для того й надано ці сни
якоїсь першої весни.

3. І ВСЕ-ТАКИ ВОЛАННЯ ДО ЖИВИХ, ДО НАЙЖИВІШИХ

Живим! Усе-таки – живим
із надбуття потрібні знаки.
Як догукатись до живих,
щонайживіших,
неоднаких? –
про сенси вищі, межові,
про ті чуття, що спів-чуттєві,
не знані ще Адаму й Єві, –
міжкласові, міжвікові,
статеві, а й понадстатеві...
Яке волання бути мало б,
з яких націлене небес,
щоб, долетівши, осіняло:
щоб не без розуму, не без
тієї совісті, що мудра,
земні вивершувались дні
там, де росиця-перламутра,
струмки ж по-всякому брудні...
(Є творчий бруд – природи змога,
є споживацький, труйний є,
такий, що проти людства й Бога,
такий, що пахощами вб'є)...
Як догукатись, натякнути
про сенси понадмежові,
сказати кожній голові,
мудрішій – не обминути?
І сенс земної висоти,
що є безмежжя куцим кодом,
як легкодумним довести, —
не нині – хоч би переогодом?
І ті ж таки вві сні літання,
які не всім (хоч раз на рік!)
даються в сенсі тренування,
чом не осмислить чоловік?
.....
Й що треба не «не без ума»,
а в вищій якості ума,
й не просто не без совісті,
а з совістю в спадковості.

ДЗЕКАН

Василеві Дзекану у Вінниці

Освітою – медик, суттєво – поет.
Поету – поетове, лікарю – болі;
чужі забираєш, то й носиш доволі
тих болів, не вмістить ніякий сонет.
Вся область – до тебе рівняти хребет,
та й польські каліки завдячують долі:
рівняєш, складаєш, тож руки не кволі –
одна з твоїх вельми значущих прикмет.
Ні часу, ні сил ми твоїх не шкодуєм,
веди нас, води нас –
хай нас консультує
ще той і тамтой ескулап-фахівець.
І водиш, і просиш, уважно вникаєш,
розраджуєш, віршем, бува, розважаєш,
любов до хворінь щоб звести нанівець.

НАВІТЬ ЯКЩО...

(Постскриптум на завтра)

Дуже шкода, але кінець світу
може бути
навіть прорекламований.
Рекламу може бути запущено
для всіх-усіх
згідно розуму їх,
а для прапрапра...правнуків
славних прапрапра...прадідів
виготовлено найпохвальнішу.
Наприклад:
«Коли ти є такий, як ти є,
нізащо не намагайся стати іншим –
вдумливішим чи, боронь Боже,
вибагливішим:
тий наше для тебе пішло,
цямкай нашу для тебе жуйку,
підживляйся нашою для тебе
картоплею в хімікаліях,
рохайкай наші для тебе шляґери
наших шляґермахерів,
бо все це є від нас тобі, справжньому;
ти ж понад усе слухайся своєї спраги
і дивися на речі просто:
просто прицмокуй, просто кохай,
просто – гу-гу, тіпа кароче, блін! –
двадцять чотири години на добу
по приколу спілкуйся з мобілкою, –
о незрівнянний пупе галактики
твоїх бажань,
о найприбутковіший лицарю
невичерпної секреції,
о найсправжнісінький гомо
фізіологікусе
усіх часів, недонародів і піпіднародів,
слава тобі, найсправжнішому!...»
Та навіть якщо слова будуть ще
задушєвнішими,
а голос ще проникливішим,
ти можеш встигнути озирнутися,
озирнувшись – роззирнутися:
чи не тут попоходив Іван Ходяча
Совість?
чи не сюди довоскресала
Армія Пресвятої Покрови?
чи не там-тут з роси та сльози
заснувавсь-ширється Орден
Білої Фіалки?
чи не онде'о виса висить,
а хода ходить,
а посуд про узвар розмріявся?
чи не там-он-отамечки
мудроока прапрапра...правнучка
Мазьошчина
непідробне молоко дає, думу думає,
а ремигає лишень з необхідності?...
І якщо все так-таки-так: тут,
сюди, там-тут, онде'о
та ще й там-он-отамечки,
то – клянуся мобілкою! –
ще майже не все втрачено.

СПОРТ**«ОДІСЕЙ» НЕ МОЖЕ БЕЗ АДРЕНАЛІНУ**

«Одісеївці» прагнуть кожен Новий рік зустрічати у горах. Є традиція — новорічної ночі здійснювати сходження на Говерлу.

Університетський туристичний клуб «Одісей» зустрічав Новий 2007 рік у Карпатах під хребтом Боржава.

Мешкали ми в приватному будинку, який, до речі, належить вінницьким ветеранам туризму. Мандрували на озеро Синевір, водоспад Шипіт та здійснили сходження на Боржавський хребет. А саме на гору Маківка. Ця гора, між іншим, є історичним місцем, адже саме на ній вперше явили себе Українські січові стрільці. А повернулася група до Вінниці 5 січня, аби встигнути відсвяткувати Різдво вдома.

Це була певна підготовка до походу, який тривав із 18 по 23 січня — на одну із найважчих вершин України: гору Петрос, висота якої складає 2020 м. Справжній спортивний зимовий похід — із ночівлею у наметах, відпрацюванням техніки гірського туризму, альпінізму, рятувальних робіт. Значу, що рятувальні роботи були не навчальними. Нам довелося зносити на ношах члена туристичного клубу «Романтик» із Одеси, який при спуску травмував ногу. А погода звісно видалася невдалою. Дуже сильний штормовий вітер,

снігопад. Вітер намети притискав до землі. А від снігу доводилося через кожну годину розчищати намет, тому що товща снігу, що встигала випасти, просто причавлювала його до землі.

Загалом усі отримали безліч задоволення. Але ці походи були знову ж таки тренуванням перед запланованим походом влітку на приполярний Урал.

Олексій НОВАК, РЗ-04 ІНРТЗП

НОВИЙ РІК ПОЧАЛИ НОВИМИ ЗДОБУТКАМИ

На Чемпіонаті області вже не вперше у цьому сезоні своє лідерство довели п'ятикурсники Інституту менеджменту Юлія ДІДІЧЕНКО (з бігу на 200 м — 27.3 та на 60 м — 7.7) і п'ятикурсник Інституту ІТКІ Віктор НАГІРНЯК (з бігу на 3000 м — 8.50.5). Друге місце з бігу на 3000 м посів теж п'ятикурсник (Інститут БТЕГП) Юрій БЛАГОДИР з результатом 9.10.3 хв.

Справжньою несподіванкою для багатьох стала перемога Олексія МУМРО (другокурсник ІНРТЗП) з бігу на 60 м — 6.9 с та друге місце з бігу на 400 м Ольги ПОТАПЕНКО (другокурсниця ІНА-ЕКСУ) з результатом 1.02.1.

Найкращі свої результати показали четвертокурсник ІНРТЗП Дмитро ПЛЮТА — 60 м (7.1); третьокурсник ІНТКІ Микола ГЕГА з бігу на 400 м (56,3 с); першокурсник ІНМТ Євген БЕНДИК 400 м — 59.3 і 200 м — 26.5; першокурсник ІНМТ Руслан КОБЕРНІК 60 м — 7.7 і 200 м — 27.7.

Такі результати не можуть нас не радувати, особливо з огляду на те, що попереду Універсиада області. Успіхи взимку дають нам надію на кращі перспективи навесні.

**Діна ХАРИНА, викладач
кафедри фізвиховання**

ЙОГО ОРІЄНТИР І НАСТАВНИК

Недарма кажуть, що спорт почасти — запорука успіху. Для Юрія БЛАГОДИРА, п'ятикурсника Інституту БТЕГП, легкоатлета нашого університету, спорт є ще й засобом досягнення поставлених життєвих цілей, певним орієнтиром у нескінченній плінності буття і... помічником у навчанні. Ось уже п'ять років Юрій займається легкоатлетичним бігом, виборює призові місця на змаганнях різного рівня. Юра переконує, що спорт колись кардинально змінив його ставлення до життя. Мабуть, я б ніколи не повірила у таку банальність, якби на мене не дивились ясні очі, сповнені ентузіазму та жаги життя. А очі — дзеркало душі.

Юро, яке місце у твоєму житті належить спорту?

Без сумніву одне з першорядних. Інакше я б не присвячував йому стільки часу. Це не лише хобі. Спорт червоною ниткою проходить через усе моє життя. У моменти розпачу, життєвих невдач біг слугує мені найкращим розрадником, так би мовити «рятувною соломинкою». Разом з тим, спорт — зосередження усіх моїх життєвих перемог.

Скажи, будь ласка, чи доводилось йти на жертви заради спорту?

Звичайно. Бувало, з друзями тижнями не бачився. А навесні минулого року отримав травму. Три місяці не бігав. То був важкий період. Або забути про спорт, або ж зробити крок вперед назустріч новим спортивним зрушенням. У спорті кожний сам за себе. Тому й намагався самотужки подолати «чорну смугу». Чомусь саме в той переломний період з'явилося бажання стати в майбутньому тренером. Перечитав масу спортивної літератури, збирав вирізки із журналів про спорт. Як на мене, праця тренера — справа благородна. Своїм успіхам я завдячую насамперед заслуженому тренеру України В.О.КОНЮКОВУ.

Юро, які поради ти міг би дати початкуючим спортсменам? Можливо, маєш власний секрет успіху?

Одного рецепту немає. На мою думку, все залежить від самої людини. Повірте, лише сумлінна праця над собою приносить бажані результати. Сучасній молоді не вистачає постійності та сили духу. Але саме ці риси дозволяють впевнено крокувати життям.

Чи визначив ти для себе життєві пріоритети?

До отримання диплому залишилось менше півроку. Знаю точно: спорт й надалі буде на почесному місці. Можливо, присвячу йому своє життя.

Юр, ти щаслива людина?

Я вважаю, що фортуна посміхнулася мені. У мене чудові друзі (до речі, також спортсмени). Я маю справу до душі. Спорт допоміг мені впевнено дивитись у майбутнє. Тепер очікую на нові перемоги!

Я побажала Юрі лише перемог. Впевнена, у нього все буде добре. Життя посміхається у відповідь тим, хто сам йому щиро посміхається!

**Ірина МИКИТЮК,
студентка групи 1МЗВ-04**

ШОСТИЙ ВІДКРИТИЙ ОБЛАСНИЙ КОНКУРС ІЗ WEB-ДИЗАЙНУ ТА КОМП'ЮТЕРНОЇ АНІМАЦІЇ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ТА ШКОЛЯРІВ

Організатори конкурсу:

Вінницький національний технічний університет,
Управління у справах сім'ї та молоді Вінницької облдержадміністрації,
Вінницький обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників,
Вінницьке відділення «АПОС»,
Міський палац дітей та юнацтва,
Вінницька обласна організація профспілки працівників освіти і науки.

Конкурс проводиться у два тури.

У першому турі професійне журі конкурсу, до складу якого входять провідні спеціалісти з веб-дизайну, визначають переможців у чотирьох номінаціях:

- «Найкраще інформаційне наповнення»,
- «Найкраща графічна реалізація»,
- «Найкраща програмна реалізація»,
- «Найкраща комп'ютерна анімація».

Увага! До участі в конкурсі допускаються тільки ті роботи, які не брали участі в попередньому конкурсі.

Участь у другому турі беруть переможці першого туру. Вони виконують кваліфікаційну роботу (розробка веб-сторінки) за виділений проміжок часу (4 години). Тематика робіт розробляється генеральним спонсором і доводиться до відома конкурсантів тільки перед початком другого туру.

Переможцям конкурсу серед школярів надаються пільги при вступі до Вінницького національного технічного університету!

Роботи приймаються у Вінницькому обласному інституті післядипломної освіти педагогічних працівників (Вінниця, вул. Грушевського 13, кімн. 12, 34).

Додаткову інформацію можна отримати на сайті <http://www.konkurs.vn.ua>

та за телефонами: (0432) 59-84-83, 32-70-10 (Білик О.О.)

E-mail: ran@svitonline.com

Термін подання робіт: 12 березня — 22 березня 2007 р.

Редколегія:

Т. Б. Буяльська
(головний редактор)
І. П. Зянько
(редактор)
П. Г. Гордійчук
(відпов. секретар)
Г. М. Багдасар'ян
(техн. редактор)
Б. І. Мокін
С. В. Юхимчук,
М. П. Свірідов,
Л. І. Волхонська,
Г. П. Котлярова,
Т. С. Криклива,
М. П. Стрельбицький.

Адреса редакції:

кімн. 218, головний корпус,
Хмельницьке шосе, 95,
21021, м. Вінниця
Телефони:
внутрішній — 22-68
з міста — 59-82-68
E-mail:
impuls@vstu.vinnica.ua

«Імпульс» — щомісячник

Вінницького національного технічного університету.

Свідоцтво про державну реєстрацію
ВЦ № 424 від 29.12.2000 р.

Зверстано у видавництві ВНТУ
«УНІВЕРСУМ-Вінниця»

м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
головний корпус, кімн. 114, тел. 59-85-32

Комп'ютерна верстка — Тетяни Крикливої
Олени Кушнір

Світлини — Сергія Маркова

Підписано до друку 19.02.07. Формат 29,7×42 1/2.

Наклад 625 прим. Зам. № 2007-022

Віддруковано у комп'ютерному інформаційно-
видавничому центрі ВНТУ

м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
головний корпус, 1-й поверх, тел. 59-81-59